GODZIENNA

N^er 274. ROK 1833.

CZWARTEK 17 PAŹDZIE:

Pismo to wychodzi codzień oprocz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 6

Jutro Łukasza Ew.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumura.

Dzien godzina	Barometr na 00 0,	Therm:	Higro-metr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	„ 1. 188	+ 4,1	-- 1.0	Zaden	Pochmurno	
12	„ 0. 575	11.6	+ 3.7	Wschodni słaby	„ „	
16 3	„ 0. 129	13.0	+ 6,9	Zaden	„ „	
9	„ 10, 559	+ 10.5	+ 6.5	Wschodni średni	„ „	

Część Urzędowa.

LOTERYA KRAJOWA.

W 577 ciągnieniu d. 16 Października 1833 roku w przytomności osób od rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały numera następujące:

70. — 14. — 61. — 55. — 20.

Przyszłe Ciągnienie 578 przypada dnia 23 października 1833 r.

Ceny zboża w czterech gatunkach na targowicy w Kleparzu przy Krakowie sprzedawanego

D. 14 i 15 Października 1833 roku.	1.		2.		3.		4.	
	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr
Korzec Pszenicy.	18	10	17	15	16	—	15	10
— Żyta..........	13	—	12	—	10	27	7	15
— Jęczmie:...	11	—	10	—	9	—	8	—
— Owsa........	7	10	7	—	6	18	6	15
— Grochu.....	—	—	13	—	12	—	—	—
— Jagieł.......	29	—	28	15	28	—	27	—
— Rzepaku...	30	—	24	—	—	—	—	—

Przekonali się o powyższych cenach zboża i oryginał jak zwykle podpisali.

Peszke, *Nasturkiewicz*. W. G, *Gołębiowski*, K. T.

Część Nieurzędowa.

WIADOMOŚCI Z OSTATNIEY POCZTY.

POLSKA.

Warszawa 11 *Października.*

Nayznakomitsi doktorowie wileńscy zapewnili mię, że nayskuteczniéyszem lekarstwem domowem na słabość róży jest następujące: Wziąść papieru sinego, jakiego pospolicie kupcy do zawijania cukru używają, wielkości podeszwy, a to do obu nóg. Smarować ten papier miodem co godzin 12 i do obudwóch gołych podeszew tak długo przykładać, aż złe przeminie. Liczne doświadczenia przekonały mię o niezawodności pomienionego lekarstwa; a choćby się róża nawet w oczach usadowiła. Zbieram troskliwie wszystko to, co ma jakikolwiek związek z pszczolnictwem. — *Wilwicki.*

Z Hrubieszowa (nad.) — Tego lata przez źle zarządzane szczepienie ospy ochronney w pewnem mieście i jego okolicy, zdarzył się smutny wypadek między zaszczepionémi dziećmi. Wspólnie bowiem z wakcyną zaszczepiono szkarlatynę, która podówczas w mieście panowała. W skutek tego kilka-

dziesiąt dzieci ciężko zachorowało, a kilkoro z nich, pomimo naydzielnieyszego ratunku, z wodney puchliny piersi, mózgu i brzucha, życie zakończyło. Czytając pisma lekarskie, natrafić można na robione próby ze szczepienia szkarlatyny wynikłe, które jednak zawsze się smutnie kończyły, tak dalece, iż żaden z lekarzy, ile mi wiadomo, nie radził więcéy robić podobnych doświadczeń. Przypadek ten nieszczęśliwy, świeżo wydarzony, potwierdził w całej rozciągłości ich mniemanie. Donosząc o tem spostrzeżeniu szanownym kollegom, a zwłaszcza tym którzy temu wiary dać niechcą, mam sobie za powinność zwrócić ich uwagę, aby nadal przy szczepieniu ospy ochronney pilnie uważali na panujące w ich okolicach choroby skury wyrzutowe, szczególniey zaś na szkarlatynę. Przez to bowiem nietylko że się zapobieży niezwyciężonemu wstrętowi i obawie, jakie między gminem do tak zbawiennego wynalazku jakim jest szczepienie ospy widzieć można; ale nadto unikną lekarze tego bolesnego wyrzutu od rodziców, jaki się słyszeć daje, że wolą, aby ich dzieci na ospę naturalną pomarły, niż na zaszczepioną szkarlatynę. —

A. *Duszyński.* med. i chir. mag.

WIADOMOŚCI Z DAWNIEYSZYCH POCZT.

ANGLIA.

Londyn 28 Września.

PP. Paulin i Lionne wydawcy gazet *National* i *Tribune*, którzy za umieszczenie różnych protestacyi przeciwko budowaniu paryzkich cytadell, sądownie zapozwani byli, zostali wczoray przez sąd przysięgłych, za niewinnych uznani, i według tegoż wyroku uwolnieni.

Wczoray oglądało wielu północno-amerykańskich officerów marynarki, pałac Tuillieries; król kazał ich przez jednego z swoich adjutantów wszędzie oprowadzać, poczem udali się do Louvre, dla przypatrzenia się tameczney galeryi obrazów i starożytności.

Wczoray przybył na przechadkę w Palais Royal, człowiek młody bardzo przyzwoicie ubrany, z zieloną i białą kokardą przy czapce, i wzbudził przez ten znak takie wrażenie, iż wkrótce cisnęli się do niego wszyscy będący na przechadzce. Zaprowadzono go do aresztu prefektury.

Od czasu jak telegrafy kupieckie PP. Ferrier i kompanii, ztąd do Havre, przyprowadzono do skutku, i jak się zdaje, szczęśliwe okazują rezultaty, zamierzają także podobne linije telegraficzne urządzić z Paryża do Bordeaux, do Marsylii przez Lugdun, i przez Metz lub Nancy do Strazburga; mówią nawet iż pierwszych dwóch budowanie niezwłocznie po nowym roku rozpoczętem będzie; utrzymuje jednakże wielu, iż linija telegraficzna przez Lugdun do Mühlhausen byłaby pożyteczniejsza, albowiem tu handel jest o wiele znacznieyszy. Rząd chciał z początku wzbronić takowych prywatnych linij telegraficznych, lecz teraz zdaje się od tego zamiaru odstąpić.

W Strazburgu znayduje się na kościele katedralnym zegar, nader rzadkie dzieło starożytności, od niejakiego czasu zaniedbane, będzie teraz nayprzód zewnątrz, a potem wewnątrz wyrestaurowany; znawcy utrzymują, iż to wykonanie kosztować będzie do 30,000 franków.

Jedna z gazet tuteyszych zawiera następujące uwagi o sprawach Portugalskich: »Interessa jakie się teraz połączają z wypadkami w Portugalii, dowodzą całey ważności pytania, które tam w tey chwili ma bydź rozstrzygnięte. Względem zwłoki rozstrzygnięcia możemy publiczność zupełnie zaspokoić. Nie należy zapominać, że woysko miguelistowskie ledwie w miesiąc mogło przybyć z pod Oporto, pod Lizbonę; że kraj dzielący te obadwa miasta jest górzysty i dla artyleryi nader nieprzystępny, a jak trudno przy tem było zaopatrywać woysko w żywność, każdy sobie wystawić zdoła. Woysko to mogło w małych oddziałach posuwać się dla niedostatku żywności i podwód, przybyło nareszcie pod Lizbonę; pomimo tego że jest licznieysze, niżeli Don Pedra, wiadome nam przecież skutki attaku d. 5 i 8 t. m. chociaż osada Lizbońska nie wynosi nawet 13,000 ludzi, a artylerya nie jest tak liczna, i chociaż konstytucyoniści ledwie trzy tygodnie pracują nad obwarowaniem stolicy, które jednak spiesznie codzień postępuje. Do tego widzimy że i P. Bourmont z swey strony bardzo ostrożnie postępuje, lecz wątpimy aby się mógł długo utrzymać pod Lizboną. Ani odcięcie wodociągu, ani proklamacye, ani siły przewyższające, niezdołały zachwiać, tem mniey przełamać męstwo konstytucyonistów i przywiązania mieszkańców do sprawy Don-

ny Maryi. Nadaremnie P. Bourmont ofiaruje swoję krew i swoich synów za sprawę Don Miguela rozjątrza owszem coraz bardziey przeciw sobie swych ziomków francuskich. Im licznieysze będzie woysko Don Miguela tem trudniey w ogołoconym kraju ze wszelkich potrzeb i żywności, będzie mu się utrzymać, gdy tymczasem woysko Donny Maryi, kierowane przez dowódzców krajowców, mając całą siłę morską w swey mocy, i wspierana wszelkiemi potrzebami od morza, daleko mocniey niżeli w Oporto, nietylko attak wstrzymać, lecz nadto opływając we wszelkie potrzeby, samą zwłoką może zwyciężyć nieprzyjaciela.

Wodociąg, który miasto Lizbonę z iedney strony zaopatrywa w wodę do picia, i który niedawno przez woysko Don Miguela był miastu odcięty, może bydź uważany za naypiękniejsze dzieło nowych utworów w Europie, a co do swey wielkości, nie jest nawet pośledniejszy od starożytnych pozostałych wodociągów. Część jego w dolinie Alcantara, o dobrą milę od Lizbony odległa, jest cudownie piękney struktury, i składa się z 35 łuków, po nad któremi przez dwa naprzeciw siebie leżące pagórki, utworzoną doliną nayczyścieysza woda płynie do miasta. Srodkowy łuk czyli arkada sklepiona, jest 203 stóp, 10 cali wysoka, i 107 stóp, 8 cali szeroka. Wykonanie tego wspaniałego dzieła winna jest stolica Janowi V. który w r. 1713 kazał do tego założyć węgielny kamień. — W lat 19 zupełnie ukończony został ten wodociąg. Z niektórych starych kawałów muru okazują się ślady, że już Rzymianie na tem samem mieyscu rozpoczęli budować wodociąg.

FRANCYA

Paryż 30 *Września.*

Dziennik praw zawiera w swym ostatnim numerze królewskie rozporządzenie względem nowego urządzenia artyleryi. Liczba pułków artyleryi, jak już donieśliśmy, została z 12 na 14 powiększoną. Ogólna ich siła wynosi 980 officerów, a 17,248 podoficerów i szeregowych.

Jenerał Lafayette miał wczoray długą naradę z nowym północno amerykańskim posłem P. Livingston. W sali marszałków w Tuillieriach ustawiono popiersia naysławnieyszych jenerałów francuzkich.

Jenerał Trezel, dowódzca wyprawy przeciw Bugia, zdał rapport 20 t. m. o szczęśliwie uskutecznionem wsiadaniu woyska na okręty, i przyłączył odpis rozkazu dziennego, jaki przy tey sposobności wydał do woyska, w którym pomiędzy innemi tak się wyraża: »Król posełał was, abyście mieli udział w walkach i pracy w Afryce. Będziecie bronić osób spokoynych mieszkańców, ich rodzin i własności; żaden z was nie poważy się bez mojego rozkazu, wchodzić do meczetów i domów zamieszkałych. Jest to przeciw obyczajom tego kraju, przyjmować do swych domów zakwaterunek; potrafimy sobie sami zdrowsze i dla naszych potrzeb stosownieysze zrobić schronienie. Tym sposobem przekonacie ten nieszczęśliwy w rozległych krajach rozproszony lud, jak wielką posiadacie nad tymże przewagę, przez waszą karność połączoną z męstwem i przez dopełnienie waszych obowiązków względem króla i oyczyzny. Eskadra odpłynęła 22 t. m. z pomyślnym wiatrem i tego samego dnia, widziana była o 15 mil przeszło o podal od portu. Miasto Bugia leży na połowie drogi z Algieru do Konstantyny, i na kilka godzin od wybrzeża rzeki Zowadne nayznakomitszey w całey rejencyi, i płynącey pod Konstantyną. Port w Bugia, jest obszernieyszy niźli w Algierze, lecz nie tak bezpieczny. We względzie woyskowym jest miasto Bugia ważnym punktem tak dalece iż według twierdzenia Anglików możnaby z tego uczynić drugi Gibraltar. W wieku 16 opanowali to miasto Hiszpanie, lecz późniey musieli takowe opuścić.

Tego rana przed godziną 6, Pan Thiers udał się do St. Cloud, gdyż król umyślnie po niego posłał, a to w skutek depeszy 2ch gońców w nocy przybyłych, z których jeden z Bruxelli drugi z obozu pod S. Omer, od xięcia Orleanu przysłany został.

Gazeta *Courier Francais* pisze: »Mówią znowu o rozpuszczeniu izby deputowanych, jednakże aż po naybliższey sessyi, która bardzo krótko trwać będzie. Wyrachowano, iż trzeba będzie zwołać nową izbę na miesiąc kwiecień, a za pomocą takowey na wszelki wypadek, wewnętrzney i zewnętrzney polityce stawić czoło. Głos Pana Thiers miał w tey mierze bydź decydującym; minister ten chce jeszcze uzyskać czas, który korzystnie chce użyć na ukończenie wielu publicznych bu-

dowli, za te sto milionów, które mu zezwolono na przeszłey sessyi; potrzebuje on także nowey sessyi, dla otrzymania nowych funduszów, do wykonania tych wielkich planów. Przez te budowle spodziewa on się pozyskać publiczną opinią, a ztąd głosy wyborców w Aix, któreby mu się może w tym roku stały zawodnemi. Od jego nowego wybrania zależy albowiem jak to sam dokładnie poznaje, utrzymanie się przy posadzie, i cały jego zawód polityczny. Teraz jak i dawniey rozstrzygnięte zostały wszelkie pytania ministeryalne przez króla.

Z Tulonu donoszą pod d. 20 t. m. »Tuteyszy prefekt marynarki wydał do wszystkich władz podrzędnych następujący okolnik: W Tulonie 17 września. »Mości Panowie! kommunikowałem WPanom dzisiay rano dwa listy, które upłynioney nocy od naszego jeneralnego konsula w Genui otrzymałem przez sztafetę, zawierają szczegóły o obrotach xiężney Berry i jey parowego okrętu *Carlo Alberto* chociaż doniesienia o nowych zabiegach xiężney Berry bynaymniey niezasługują na stanowczą uwagę, przecież należy zachować wielką ostrożność, przeciw wszelkiém nieprzyjacielskiém przedsięwzięciom, na któreby się jeszcze odważyć mogła. Poleciłem przeto cywilnym i woyskowém władzom pięciu obwodów marynarki nad morzem Śródziemnem, aby wszelkich przystępów wewnątrz i zewnątrz brzegów jak nayściśley strzegli. Rozkażcie WPanowie z swey strony podrzędnym sobie kommissarzom, aby wszelkiemi w ich mocy będącymi środkami wspierali rząd, i polecaycie każdemu z nich aby o każdym cokolwiek ważnym wypadku któryby się ściągał do tego przedmiotu, niezwłocznie i dokładnie donosili. Na zachód od Tulonu położone obwody marynarki, mają o tem w prost ministowi rapportować.» Ten okolnik potwierdza poprzednicze doniesienia, które się już od niejakiego czasu rozchodziły. W Nantes schwytano dnia 21 t. m. właśnie przybyłego z Paryża krawca, który ważne bardzo miał przy sobie papiery.

Gazeta *Renovateur* pisze: »Angielskie gazety donoszą, że francuzki sprawujący interessa przy Don Pedrze Pan Lurde, wręczył temuż swóy list wierzytelny i dodają, iż tam niezwłocznie oczekują posła i pełnomocnego ministra króla Ludwika. Możemy o tém z pewnością donieść co następuje: Baron Mortier przeznaczony był na posła przy rządzie konstytucyjnym portugalskim, a to bezpośrednio po zajęciu Lizbony przez woyska Don Pedra; lecz gdy był wezwany dla tego do Paryża, jeszcze przed jego tamże przybyciem, otrzymał rząd depesze od posła przy jednem z wielkich mocarstw, które zamiary względem Portugalii zmieniły. Zawiadomiam więc Pana Mortier, aby się jeszcze wstrzymał z swym odjazdem.

Czytamy w *Journal de Havre*: »Summą która się należy officerom i żołnierzom eskądry admirała Napier, jako część przypadająca dla nich z uzyskaney przez nich zdobyczy, postanowiona została na 130,000 fs. Nim Napier objął kommendę flotty konstytucyjney, otrzymał od byłego Cesarza 8000 fs., jako wynadgrodzenię za utraconą posadę w marynarce angielskiey.

Monitor pisze z Alexandryi pod d. 7 t. m. »Pasza czyni wielkie przygotowania do organizacyi Syryi; wszystko czyni nam nadzieję, iż takowa uwieńczona zostanie pomyślnym skutkiem. Majętni mieszkańcy krajowi, przykładają się do przedsięwziętych przez vice króla popraw, wszelkiemi siłami. Ubolewać tylko należy, iż związki lądem pomiedzy Syryą i Egiptem, przez piaszczyste pustynie między morza Suez, dzielącego obydwa kraje, tak bardzo są utrudnione. Przybył tu d. 30 z. m. były minister skarbowy sułtana, Hadschi-Edar-Efendi, na tureckiey korwecie; zdaje się, iż ma polecenie aby wszelkie zachodzące jeszcze sprzeczne finansowe pytania pomiędzy Portą i Egiptem załatwił. Pomiędzy Alexandryą i Syryą mają bydź urządzone regularne związki przez statki pocztowe. Wyprawa Anglików do środkowey Afryki, w górę rzek Joliba i Nigru, wzbudza tu wielką uwagę; z czasem będzie korzystniey posuwać się przez Egipt do środkowey Afryki.

Przeznaczone do Bugia woyska w liczbie 1775 ludzi wsiadły na koniec d. 21 t. m. na okręty i odpłynęły na swoje przeznaczenie. *(G.P.S.)*
